

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

OLIMPIADA DE BIOLOGIE

- faza națională –

19-25 aprilie 2003

CLASA A IX-A

PROBA TEORETICĂ

SUBIECTE:

I. ALEGERE SIMPLĂ

Alegeți un singur răspuns corect din variantele propuse.

1. Fenomenul de crossing - over se manifestă când genele sunt situate în:

- A. cromozomi diferiți
- B. citoplasmă
- C. cromozomi neomologi
- D. cromozomi omologi

2. Euglenele:

- A. au înmulțire sexuată
- B. prezintă pe suprafața corpului cili
- C. conțin clorofilă, ficocianină, fucoxantină
- D. au nutriție mixotrofă

3. Celula procariotă:

- A. nu are nucleu individualizat
- B. are nucleu individualizat
- C. intră în alcătuirea algelor
- D. intră în alcătuirea plantelor

4. În peretele celulei bacteriene predomină:

- A. chitina
- B. peptidoglican
- C. celuloza
- D. lignina

5. Nucleoidul procariotelor este :

- A. nucleul eucariotelor
- B. genofondul
- C. genomul bacterian
- D. genotipul

6. Celula eucariotă:

- A. intră în alcătuirea bacteriilor
- B. intră în alcătuirea algelor albastre verzi
- C. are nucleu delimitat de membrana nucleară
- D. are un singur cromozom

7. Respirația celulei eucariote se realizează cu ajutorul unor organite numite:

- A. ribozomi
- B. cloroplaste
- C. mezozomi
- D. mitocondrii

8. La plantele vasculare:

- A. sporofitul e reprezentat prin planta însăși
- B. gametofitul e reprezentat prin planta însăși
- C. gametofitul este independent de sporofit
- D. sporofitul este redus la spori

9. La plantele avasculare:

- A. sporofitul este dominant
- B. gametofitul este dominant
- C. sporofitul este reprezentat prin planta însăși
- D. nu există decât sporofit

10. Regnul plantelor cuprinde:

- A. algele verzi unicelulare
- B. lichenii
- C. ciupercile
- D. mușchii, ferigile, gimnospermele, angiospermele

11. Plantele provin din:

- A. algele roșii
- B. algele brune
- C. diatomee
- D. algele verzi

12. Dictiozomii:

- A. sunt formați din microfilamente și microtubuli
- B. procesează molecule de proteine și ioni
- C. ambalează în vezicule Golgi moleculele procesate care vor fi translocate la destinații precise în celulă sau în exterior
- D. poartă și numele de ergastoplasmă

13. Centrozomul:

- A. este format din doi centrioli înglobați într-o masă plasmatică numită stromă
- B. este format din doi centromeri înglobați în centrosferă
- C. are rol în digestia celulară
- D. participă la organizarea fusului de diviziune

14. Gimnospermele sunt plante:

- A. ierboase
- B. cu sămânța închisă în fruct
- C. primele cormofite
- D. cu lemnul format predominant din traheide

15. La gimnosperme:

- A. există o alternanță de generații
- B. gametofitul este dominant
- C. gametofitul este reprezentat de planta propriu-zisă
- D. gametofitul femel este reprezentat numai de endospermul primar

16. Semințele coniferelor:

- A. provin din transformarea ovarului
- B. pot prezenta un înveliș cărnos, ca la molid
- C. sunt nude
- D. sunt închise în fruct.

17. Proteinele:

- A. sunt alcătuite din aminoacizi
- B. sunt numite și carbohidrați
- C. sunt alcătuite din fosfolipide
- D. îndeplinesc numai rol structural

18. Elementele de bază întâlnite în compoziția chimică a celulei vii sunt:

- A. C , H , O , Ca
- B. O , C , N , K
- C. N , C , O , H
- D. H , O , C , K

19. Protistele cuprind numai organisme:

- A. autotrofe
- B. pluricelulare

- C. procariote
- D. eucariote

20. Nucleolul:

- A. este prezent în toate celulele vegetale și animale
- B. este alcătuit din ADN, ARN, proteine
- C. este delimitat de carioplasmă printr-o membrană
- D. la bacterii este situat în centrul nucleului

21. Prin clonare:

- A. se utilizează protoplaști animalii
- B. se utilizează ovule, în androgeneză, pe un mediu de cultură
- C. se obțin plante prin înmulțire fără meioză
- D. se obține zigotul pe cale sexuală

22. Taxonomiștii moderni au introdus în biosistematică:

- A. criteriul ontogenetic
- B. criteriul filogenetic
- C. criteriul morfologic
- D. criteriul fenotipic

23. Briofitele:

- A. sunt cormofite
- B. au țesuturi chemosintetizante
- C. au organe reproducătoare unicelulare
- D. au gametofit dominant

24. Citoplasma:

- A. prezintă numai stare de sol sau numai stare de gel
- B. este alcătuită dintr-o matrice lichidă
- C. este un sistem coloidal
- D. este omogenă

25. Alegeți afirmația incorectă privitoare la nucleu :

- A. nucleul este de obicei sferic, situat central
- B. în nucleu se găsesc acizi nucleici
- C. la exterior, nucleul este înconjurat de o membrană simplă prevăzută cu pori
- D. în interiorul nucleului se află substanța nucleară, numită nucleoplasmă

26. În alternanța de generații la ferigi:

- A. predomină gametofitul
- B. sporofitul este redus la protal
- C. protalul poartă arhegoanele și anteridiile
- D. anterozoizii sunt biflagelați și se dezvoltă în arhegoane

27. Nu are loc în interfaza premergătoare meiozei I:

- A. dublarea cantității de material genetic
- B. sinteza ADN, ARN și proteine
- C. gruparea cromozomilor bivalenți în tetrade cromatidice
- D. replicarea ADN-ului

28. Profaza I se caracterizează prin:

- A. dezorganizarea fusului de diviziune
- B. despiralizarea cromozomilor
- C. refacerea membranei nucleare
- D. crossing-over

29. Sindromul Turner:

- A. apare atât la bărbați cât și la femei
- B. femeile afectate prezintă cromatină sexuală
- C. persoanele afectate au genotipul XO
- D. persoanele afectate au 47 de cromozomi

30. Migrarea cromozomilor spre polii celulei are loc în:

- A. profază
- B. metafază
- C. anafază
- D. telofază

31. Proprietatea ADN de a se autocopia se numește:

- A. transcripție
- B. traducere
- C. replicare
- D. translație.

32. Identificați eroarea referitoare la licheni:

- A. din unele specii se extrag parfumuri fine
- B. constituie hrana animalelor
- C. sunt „pionierii vegetației”
- D. reprezintă simbioza dintre o plantă superioară și o ciupercă

33. Cianobacteriile sunt reprezentate de :

- A. arhebacterii
- B. algele brune
- C. euglenele
- D. algele albastre-verzi

II. ALEGERE GRUPATĂ

La întrebările de mai jos răspundeți cu:

- A. dacă variantele 1, 2, 3 sunt corecte;**
- B. dacă variantele 1 și 3 sunt corecte;**
- C. dacă variantele 2 și 4 sunt corecte;**
- D. dacă varianta 4 este corectă;**
- E. dacă toate variantele sunt corecte sau sunt incorecte.**

34. În semidominanță:

- 1. raportul de segregare în F2 este 1:2:1
- 2. în F1 se manifestă un fenotip intermediar
- 3. este un mecanism de interacțiune între gene alele
- 4. în F1 toți indivizii sunt homozigoți

35. La procariote lipsesc:

- 1. mitocondriile
- 2. reticulul endoplasmatic
- 3. cloroplastele
- 4. ribozomii

36. La ferigi:

- 1. generația dominantă este sporofitul
- 2. vasele lemnoase se numesc traheide
- 3. fecundația este o oogamie
- 4. în stadiul de dezvoltare apare protalul

37. Ciupercile:

- 1. prin fotosinteză sintetizează glicogenul
- 2. prezintă pereți celulari chitinoși
- 3. cuprind oomicetele, zigomicetele, arhimicetele
- 4. se înmulțesc vegetativ, sexuat și asexuat

38. Plastidele:

- 1. sunt organite comune tuturor celulelor
- 2. la algele roșii conțin ficoeritrina și ficocianina
- 3. au membrană simplă
- 4. la diatomee conțin xantofile

39. Matricea mitocondrială:

1. conține enzimele ciclului Krebs
2. conține ADN, ARN și ribozomi de tip procariot
3. este o mixtură de soluții de substanțe organice și minerale
4. conține enzimele ciclului Calvin

40. Sporofitul la gimnosperme conține:

1. embrionul
2. grăunciorii de polen și endospermul primar
3. planta propriu-zisă
4. anterozoizii și oosfera

41. Acizii nucleici:

1. sunt lanțuri de nucleotide
2. un nucleosid conține: bază azotată, zahar și radical fosforic
3. conțin bazele azotate purinice și pirimidinice
4. prezintă hexoze:riboză sau dezoxiriboză

42. Lipidele :

1. intră în structura membranelor celulare
2. sunt sursă de energie
3. sunt insolubile în apă
4. sunt sintetizate de RE rugos

43. Mecanismul cromozomal de determinare a sexelor are următoarele caracteristici:

1. se realizează cu ajutorul heterozomilor X și Y
2. sexul homogametic la om este cel femeiesc
3. sexul heterogametic la om duce la formarea a două tipuri de gameți: unul cu cromozomul X celălalt cu cromozomul Y
4. este întâlnit cel mai frecvent la bacterii

44. Ingineria genetică:

1. se ocupă cu izolarea, sinteza și transferul genelor
2. utilizează ca vectori plasmidele și virusurile
3. folosește enzimele de restricție pentru tăierea ADN
4. obține interferon

45. Denumirea binară a speciilor:

1. a fost introdusă de K. Linné
2. cuprinde două nume: primul al genului și al doilea al speciei
3. este unică și obligatorie pentru toate țările
4. folosește numai unități subspecifice

46. Mușchii:

1. nu prezintă organe vegetative adevărate
2. au fecundația dependentă de apă
3. sunt o ramură închisă a evoluției
4. prezintă ca generație dominantă sporofitul

47. Nucleul:

1. este organit celular autodivizibil
2. este organit celular protoplasmatic
3. coordonează întreaga activitate celulară
4. nu conține proteine

48. O celulă mamă cu 12 cromozomi intră în profaza I. Alegeți afirmațiile corecte din următoarea enumerare :

1. în profaza II celulele vor avea $2n = 6$ cromozomi;
2. la finele telofazei II celulele fiice au 6 cromozomi monocromatidici;
3. în anafaza I câte 6 cromozomi monocromatidici migrează spre cei doi poli ai fusului de diviziune;
4. la sfârșitul telofazei I celulele fiice rezultate sunt haploide, având un număr de cromozomi redus la jumătate($n=6$)

49. Sunt boli ereditare dominante:

1. albinismul
2. daltonismul
3. hemofilia
4. sindactilia

50. Mitoza presupune:

1. transformări ale nucleoplasmei
2. refacerea numărului de cromozomi în zigot
3. formarea embrionului din celula-ou
4. formarea gameților

51. După tipul cromozomilor, mutațiile cromozomilor pot fi :

1. naturale
2. autozomale
3. artificiale
4. heterozomale

52. Membrana celulară:

1. separă pereții celulozici ai două celule vecine
2. conține numai straturi proteice
3. la nucleu și cloroplast este simplă
4. este organizată sub forma „mozaicului fluid”

53. Sunt ciuperci parazite:

1. *Penicillium notatum*
2. *Claviceps purpurea*
3. *Mucor mucedo*
4. *Puccinia graminis*

54. Bacteriile :

1. sunt organisme procariote
2. au perete celular
3. se înmulțesc asexuat
4. formează spori în condiții nefavorabile

55. Descendenții unui cuplu în care mama are grupa sanguină A și tatăl AB pot avea următoarele fenotipuri:

1. toți au grupa A
2. 50% A și 50% AB
3. 75%A și 25 % AB
4. 50% A, 25% AB și 25%B

56. Protistele:

1. sunt organisme microscopice, în marea lor majoritate
2. sunt autotrofe, heterotrofe și mixotrofe
3. sunt eucariote
4. se mai numesc și monere

57. Paramecii:

1. sunt ciliați
2. se hrănesc autotrof
3. prezintă doi nuclei
4. aparțin regnului animal

58. Aparțin regnului Fungi:

1. *Chlorella*
2. *Penicillium*
3. *Spirogyra*
4. *Saccharomyces*

59. Spermatofitele:

1. prezintă flori
2. au fecundație simplă sau dublă

3. prezintă semințe
4. au ca generație dominantă gametofitul

60. Ribozomii:

1. se mai numesc granulele lui Palade
2. conțin ARN și proteine
3. au rol important în sinteza proteinelor
4. pot fi liberi sau atașați reticulului endoplasmatic

61. Cromozomul:

1. prezintă cromatide omoloage
2. se prinde de fusul de diviziune prin centrozom
3. are o morfologie dinamică
4. este unic la eucariote

62. Sindromul Down:

1. este o trisomie heterozomală
2. afectează perechea a 21-a de cromozomi
3. afectează numai fetele
4. se mai numește și mongolism

63. Albinismul:

1. este o maladie heterozomală
2. apare în urma non-disjuncției cromozomului X
3. este determinată de o mutație genetică dominantă
4. se caracterizează prin absența pigmentilor melanici

64. Sindromul Klinefelter:

1. afectează numai bărbații
2. este o trisomie XXY
3. are setul cromozomial de 47
4. se mai numește și sindrom Turner

65. Descendenții unui cuplu în care mama este "purtaătoare" de hemofilie iar tatăl este sănătos pot fi :

1. 50% bolnavi , 50% sănătoși
2. 25% "purtaoare" și 75% sănătoși
3. 25% bolnavi și 75% sănătoși homozigoți
4. 25% "purtaoare" , 25% bolnavi și 50% sănătoși

66. Sindromul Turner:

1. este o monosomie
2. afectează numai bărbații
3. are setul cromozomial de 45
4. determină, la femei, apariția a cel puțin unei cromatine sexuale

III. CAUZĂ-EFECT

La următoarele întrebări răspundeți cu:

- A. dacă ambele enunțuri sunt adevărate și există relație de cauzalitate;**
- B. dacă ambele enunțuri sunt adevărate dar nu există relație de cauzalitate;**
- C. dacă primul enunț este adevărat iar al doilea este fals;**
- D. dacă primul enunț este fals și al doilea este adevărat;**
- E. dacă ambele enunțuri sunt false.**

67. Recombinarea genetică determină o mare varietate genetică, **deoarece** se realizează sub influența factorilor de mediu.

68. Plasmodiul malariei este un sporozoar **deoarece** în afara gazdei supraviețuiește prin spori.

69. Mitocondriile sunt prezente atât în celulele vegetale, cât și în cele animale, **deoarece** aceste celule sunt procariote

70. Nucleul celulelor procariote are o formă variată, **deoarece** nucleul este un organit celular prezent în toate tipurile de celule.
71. Arhebacteriile și cianobacteriile sunt procariote **deoarece** au câte un nucleoid .
72. Corpul plantelor vasculare se numește corm **deoarece** este diferențiat în rădăcină, tulpină, frunză.
73. Briofitele sunt plante avasculare **deoarece** nu prezintă țesut conducător.
74. Celulele de tip *Hibridoma* produc mari cantități de anticorpi **deoarece** ele au rezultat prin hibridarea celulelor tumorale cu celule din glandele mamare.
75. Mitocondriile au rol esențial în metabolismul energetic al celulelor eucariote, **deoarece** conțin ADN propriu(mitocondrial).
76. Suprafața membranei interne mitocondriale este mai mare decât cea a membranei externe, **deoarece** se pliază și formează numeroase cute numite criste.
77. La gimnosperme gametofitul este însăși planta, **deoarece** la aceste plante sporofitul este de lungă durată.
78. Apa are un rol important în organizarea și funcționarea organismelor vii **deoarece** ea reprezintă mediul ideal pentru reacțiile metabolice.
79. Protistele au o mare importanță filogenetică **deoarece** reprezintă un grup evolutiv închis.
80. Ingineria genetică reprezintă un ansamblu de metode și tehnici de lucru, **deoarece** asigură transferul genelor de la o specie la alta.
81. Unitatea taxonomică de bază este specia, **deoarece** în clasificarea lumii vii se pornește de la general și se ajunge la particular.
82. Mușchii de pământ nu cresc prea înalți **deoarece** sunt cormofite.
83. Criptogamele vasculare au traheide cu pereți lignificați, **deoarece** aceste vase au și rol de susținere a plantei.
84. În profaza II cromozomii sunt bicromatidici **deoarece** s-a dublat cantitatea de material genetic în anafaza I.
85. La sfârșitul telofazei I cromozomii sunt recombițați **deoarece** în profaza I a avut loc recombinația intracromozomială.
86. Aberațiile numerice sunt autozomale și heterozomale **deoarece** non- disjuncția cromozomilor din perechea 21 produce sindromul Klinefelter la bărbat.
87. Celulele fiice formate prin mitoză sunt diploide **deoarece** sunt gameți.
88. Mutațiile artificiale pot apărea spontan **deoarece** cele naturale pot fi declanșate de om.
89. Mutațiile sunt întotdeauna dăunătoare **deoarece** apar numai induse de factori mutageni biologici.
90. Ciupercile, în simbioză cu algele nu pot trăi pe stânci golașe **deoarece** între ambele specii se stabilesc relații de ajutor reciproc.
91. Unele ciuperci se hrănesc autotrof **deoarece** se asociază cu algele formând corpul lichenilor.
92. Celula procariotă are structură identică cu celula eucariotă, **deoarece** din punct de vedere filogenetic celula procariotă este considerată strămoșul celulei eucariote.
93. Eubacteriile sunt bacterii propriu-zise **deoarece** sunt heterotrofe, rar autotrofe .
94. Monerele sunt organisme procariote **deoarece** reprezintă cele mai vechi forme de viață.
95. Algele albastre verzi formează colonii filamentoase **deoarece** sunt eucariote.
96. Rizopodele au pseudopode cu rol în deplasare **deoarece** hrănirea este exclusiv autotrofă.
97. *Puccinia graminis* este o ciupercă saprofită **deoarece** produce tăciunii cerealelor.
98. Lichenii sunt cormofite **deoarece** se înmulțesc cel mai adesea asexuat.
99. La pteridofite domină sporofitul **deoarece** gametofitul este redus la protal.
100. Coniferele sunt plante monoice **deoarece** florile sunt pe indivizi diferiți.